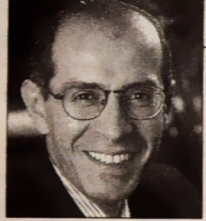

Yeni köşe yazısı

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Bugünden itibaren pazartesi ve cumalardan başka çarşambaları da yazacağım.

Yıllar önce ilk kez köşe yazısı yazmaya başladığımda, bir yazarın söylediklerini anmıştım. 'Köşe yazısı yazmak, toprağı

birikmiş bir suyu, avuç avuç serperek sulamaya benzer' diyordu. Toprak sulanmayacağı gibi su da tükenir. Yıllardır insan buna rağmen neden köşe yazısı yazar diye düşünürüm.

Bizdeki gibi köşe yazarlığı Batı'da artık yok. Olmaması da doğal. Çünkü, biz hâlâ 19. yüzyılın, biraz 'aydınlanma çağı'nın anlayışını sürdürüyoruz. O dönemde toplumun aydınların öncülüğünde kalkınacağına inanılırdı. Aydınlar bilenlerdi. Bilmeyenlere öğretecek, yol göstereceklerdi. Doğru, onların aklında, iki dudağının arasında ya da kalemlerinin ucunda saklıydı.

Bu anlayış Ahmet Midhat Efendi'leri doğurdu. Aydın yalnız bilen kişi değildi; her şeyi bilen kişiydi. Köşe

yazarı da bir aydın olarak her konuda ahkâm kesmek, fetva vermek hakkına, hatta yetkisine sahipti.

Aradan geçen zamanda, özellikle Batı'da işler biraz değişti. Aydın artık her şeyi bilen kişi değildi. Belki kendini bilen kişiydi. O da ancak belli konularda 'uzman', bilgi sahibi olması demektir. O nedenle Batılı gazetelerdeki köşe yazarları işlevlerini daha farklı bir biçimde yerine getiriyorlar. Herkes belli bir konuda çalışıp yazıyor. Oysa biz hâlâ her şeye karışan, yukardan bakan köşe yazarı tipini muhafaza ediyoruz. Bu durumda örneğin ben neden köşe yazısı yazıyorum?

Bu sorunun yanıtını da gene, aydının her şeyi bilmekle yükümlü olmadığını söyleyen, Fransız düşünür Foucault veriyor. Foucault felsefecinin aynı zamanda gazeteci olması gerektiğini savunuyordu. Yani, aydın-felsefeci bir düşüncesini eylemin, günlük pratiğin, hayatın içinde sorgulamalı ve sınamalıydı. Bir anlamda hayata tanıklık etmeliydi. Onu yönlendirme çabasını bırakmasa bile önce onu 'okuma'ya, anlamaya çalışmalıydı.

Bu tanımın bir adım ötesi daha var. Aydınların tanıklığı sorumlulukla ilgili bir şeydir. Hayatın karşısında durmaktan çekinmeyen, söylediklerini hayatın mihenk taşında sınavan adam, fildişi kuleden dışarı çıkan kişi

aslında sorumluluk alan insandır. Bu yazı bir iddia olacaktır. İşte köşe yazısı yazmanın, hiç değilse benim için, asıl anlamı burada düğümleniyor: Doğruyu söylemekten çok yanlışı yapmaktan çekinmeyen birisi olmak! Etik bir duruş ve tavır alış da bu yaklaşımdan türüyor. Sorumluluk duymak, bir ahlakı savunmaktır. Dostoyevski bunun için herkesin her şeyden ve herkese karşı sorumlu olduğunu söylüyordu...

Bugünün dünyası sorumlulukların dünyası değil denebilir; ama bu haksızlık olur. Çünkü, bence, bugün, her zamankinden daha fazla sorumluluk duyuyor insanlar. Bu nedenle demokrasinin tanımı değişiyor, bu nedenle dokunulmazlıklar aşıyor, yercilleşme hayatın her noktasına taşıyor, bu nedenle sivilleşme, yerel örgütlenmeler önem kazanıyor. Bu sorumluluk anlayışı önceki dönemlerin anlayışından farklı. Çünkü, toplumsalın tanımını insanlar ilk kez önce kendi benliklerinde duyuyor ve kendilerinden hareket ederek yapıyor. Bir anlamda sorumluluk insanın önce kendisine karşı duyduğu ve yükümlü olduğu bir şey.

Öyleyse bir köşe yazısı da, niçin öncelikle insanın kendisine karşı duyduğu sorumlulukla kendisini sınamak için kendisine yazdığı bir yazı olmasın?